

ادبیات فارسی

۱- در کدام گزینه معنی مقابل همه واژه‌ها درست است؟

- (۱) اندیشه (اضطراب) - شرف (بزرگواری) - نظاره (نگریستن) - اطوار (ناهنجاری)
(۲) شگرف (نیرومند) - چلمن (فقیر) - طیلسان (نوعی ردا) - وجه (وجود)
(۳) مطاع (فرمانروا) - ایدونک (این چنین) - فرض (ضروری) - تجرید (خالی شدن قلب از غیر خدا)
(۴) بقولات (گیاهان) - افسرده (بی‌بهره از معنویت) - حلیه (زیورآلات) - احداث (ساختن)

۲- تمام معانی مقابل کدام واژه‌ها درست است؟

(الف) تکلف: رنج بر خود نهادن، خودنمایی، خودپسندی

(ب) عنود: ستیزه‌کار، دشمن، بدخواه

(ج) مولع: شیفته، دیوانه، حریص

(د) دمان: خروشنده، هولناک، مهیب

(هـ) خودرو: خودسر، ظالم، خودرأی

- (۱) د - ب (۲) ب - ج (۳) د - الف (۴) هـ - ب

۳- کدام واژه‌ها به ترتیب در معانی: «شادی، پیروز، بزرگی، یاری کردن» کاربرد دارد؟

(۱) مسرت - خجسته - ژنده - معونت

(۲) مسرور - خجسته - سیادت - معونت

(۳) مسرت - فایق - سیادت - مظاهر

(۴) مسرور - فایق - ژنده - ماهر

۴- در میان گروه واژگان زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«درآمد مستقلات - پشت طاس و طشت - سبیل تلطّف - محنت اجل - حرّای شیر - غارب و وغب اسب - رعب سردمداران - معلوف به عتاب -

اشباح موحش»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۵- در کدام گزینه هر دو بیت غلط املائی دارد؟

(الف) زهی حمیده خصالی که گاه فکر صواب / تو را رسد که کنی دعوی جهانبانی

(ب) بر سر روزه همه جای تنزه شمردند / بر لب بر که همه جای تماشا شنوند

(ج) چشم جادوی تو بی واسطه کحل، کحیل / طاق ابروی تو بی شاعبه و سیم

(د) مهمان گرفته ریش، مرا برده خان خویش / آن میزبان نغز و به آیین و بردبار

- (۱) ج - د (۲) د - ب (۳) ج - الف (۴) ب - ج

۶- در کدام عبارت غلط املائی وجود دارد؟

(۱) در چنان روزگاری که جماعتی انبوه از کبار در حیات بودند، امارت امت در ضبط آورد.

(۲) اگرچه مراد خویش مستور می‌داشتی، آثار آن می‌دیدم و لکن هوای تو به اظهار آن رخصت نداد.

(۳) در امضای فرمان، تأخیر جایز شمرده‌ام و از بیم این مقام و حول این خطاب، باز اندیشیده‌ام.

(۴) در مذهب حمیت رخصت نبینم و در طلب زیادت قدمی نگذارم که به حرص و آز منسوب شوم.

۷- هر یک از آثار زیر به ترتیب از چه کسی است؟

«روزها - اسرارالتوحید - پیوند زیتون بر شاخه ترنج - ارمیا»

(۱) محمدعلی اسلامی ندوشن - ابوسعید ابوالخیر - نزار قبانی - سید مهدی شجاعی

(۲) محمدعلی اسلامی ندوشن - محمدبن منور - سیدعلی موسوی گرمارودی - رضا امیرخانی

(۳) محمدبهمن بیگی - ابوسعید ابوالخیر - سیدعلی موسوی گرمارودی - رضا امیرخانی

(۴) محمدبهمن بیگی - محمدبن منور - نزار قبانی - سید مهدی شجاعی

۸- در کدام تشبیه، وجه شبه ذکر نشده است؟

- ۱) به طبع چون جگر عاشقان تپیده و گرم / به رنگ چون علم کلویان خجسته به فال
- ۲) دل را بدان نگار سپردم که داشتم / زو چون نگارخانه چین، پر نگار دل
- ۳) گشته است روز روشن و عیش فراخ من / این تیره چون دو زلف و آن تنگ چون دهان
- ۴) ای چون شکر شکسته از پا تا سر / مگری که تباه گردد از آب، شکر

۹- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«گر صفای مروه خواهی خاک یثرب سرمه‌ساز / ور هوای کعبه داری از بیابان درگذر»

- ۱) استعاره - تلمیح - اسلوب معادله - ایهام
- ۲) تشبیه - ایهام تناسب - مجاز - تلمیح
- ۳) کنایه - اسلوب معادله - تشبیه - تناسب
- ۴) ایهام تناسب - مراعات نظیر - تشبیه - واج‌آرایی

۱۰- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) در خرابات مغان از می خراب افتاده‌ام / گرچه کارم بی می و میخانه می‌باشد خراب (جناس تام - ایهام تناسب)
- ۲) به وصال تو که گر کوه تحمل بکند / این همه بار فراق تو که بر خاطر ماست (اغراق - تشبیه)
- ۳) زین سان که به غم خوردن خواجو شده‌ای شاد / شک نیست که هرگز نشود شاد ز دستت (تناقض - تکرار)
- ۴) راز من جمله فروخواند بر دشمن و دوست / اشک از این واسطه از چشم بیفتاد مرا (تضاد - حسن تعلیل)

۱۱- ترتیب آرایه‌های «تلمیح، اسلوب معادله، مراعات نظیر، تضاد، کنایه» در ابیات زیر کدام است؟

الف) گردد از شور و فغان، خواب گرانجانان، سبک / خواب ما را کرد سنگین، گردش این آسیا
ب) می‌شود از دل شکستن تیزتر دندان او / حیرتی دارم ز دندان سختی این آسیا

ج) نیست یک گندم خیانت در سرشت آسمان / هرچه بردی، جو به جو پس می‌دهد این آسیا

د) بر نمی‌آید ز فکر بیستون و کوهکن / گر بگرداند فلک بر فرق شیرین آسیا

ه) تنگ‌چشمان را وصال رزق می‌آرد به چرخ / دانه چون نبود، گذارد سر به بالین آسیا

- ۱) د - ه - ج - الف - ب
- ۲) ج - د - الف - ب - ه
- ۳) د - ه - ج - ب - الف
- ۴) د - ج - ب - الف - ه

۱۲- در کدام بیت حذف فعل وجود ندارد؟

- ۱) هزار دشمن اگر برسند سعدی را / به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست
- ۲) تو آن نه‌ای که دل از صحبت تو برگیرند / وگر ملول شوی صاحبی دگر گیرند
- ۳) ما را دگر به سرو بلند التفات نیست / از دوستی قامت با اعتدال دوست
- ۴) نه طریق دوستان است و نه شرط مهربانی / که ز دوستی بمیریم و تو را خبر نباشد

۱۳- معنی واژه ردیف در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) اگر مرا به زر و سیم دسترس بودی / ز سیم سینۀ تو کار من چو زر می‌گشت
- ۲) ز شور عشق تو در کام جان خستۀ من / جواب تلخ تو شیرین‌تر از شکر می‌گشت
- ۳) ز شوق روی تو اندر سر قلم سودا / فتاد و چون من سودازده به سر می‌گشت
- ۴) دل از دریچۀ فکرت به نفس ناطقه داد / نشان حالت زارم که زارتر می‌گشت

۱۴- نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«پوچ سازد مغزها را چرخ تا روزی دهد / باشد از ریزش فزون، آوازه این آسیا»

- ۱) مسند - متمم - مسند - نهاد
- ۲) مسند - مفعول - مسند - مضاف‌الیه
- ۳) نهاد - مفعول - نهاد - مضاف‌الیه
- ۴) نهاد - متمم - مسند - نهاد

۱۵- در همه ابیات، صفت مضاف‌الیه وجود دارد، به جز:

- ۱) لازم است احتمال چندین جور / که محبت هزار چندین است
- ۲) دیده حق بین نگرود روزی هر خودپرست / ورنه خرمن‌های عالم جمله از یک دانه است
- ۳) سعدی چمن آن روز به تاراج خزان داد / کز باغ دلش بوی گل یار برآمد
- ۴) تا تو رفتی برگ عیش باغ بی‌شیرازه شد / خندۀ گل‌های بی‌غم سر به سر خمیازه شد

۱۶- مفهوم پسوند «ک» در کدام واژه‌ها به ترتیب «شبهات، همراهی، تصغیر، حالت» است؟

- (۱) عروسک - پفک - پیامک - بهترک
(۲) پشمک - لیسک - طفلک - اندک
(۳) پولک - سنگک - شهرک - نرم‌نرمک
(۴) داستانک - کمانک - مردک - زردک

۱۷- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) کمر گیرد اجل آن را که در شاهی و جباری / زحل، مَهر نگین دارد قمر، طرف کمر دارد
(۲) امرا را ز پی ظلم و فساد / دل به زور و زر و خیل و حشم است
(۳) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟
(۴) خیز و در این گورها درنگر و پندگیر / ریخته بین زیر خاک، ساعد و ساق و کله

۱۸- در همهٔ ابیات به مفهوم «فنا» اشاره شده است، به جز:

- (۱) حقیقت بت پرست است آن که در خود هست پندارش / برست از بت پرستی چون در پندار در بندد
(۲) چو هنگام بقا باشد، قضا این قفل بگشاید / چو هنگام فنا آید قدر این بند بردارد
(۳) مرد باید راه رو از پیش خود برخاسته / کو به ترک جان بگوید طالب جانان بود
(۴) کاین طریق است که در وی چو شوی توشه تو را / جز فنا بودن اگر بوذری و سلمان نیست

۱۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) پرتو خورشید عشق بر همه افتد ولیک / سنگ به یک نوع نیست تا همه گوهر شود
(۲) گر نور عشق حق به دل و جانیت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی
(۳) گر نگاهی دوست‌وار برطرف ما کنی / حقه همان کیمیاست، وین مس ما زر شود
(۴) جنس موهوم هوس، شیفتهٔ ارزش نیست / قیمت ما همه این بس که به بازار توایم

۲۰- مفهوم کدام دو بیت یکسان است؟

- (۱) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو ببوشی / همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی
بری از خوردن و خفتن؛ بری از شرک و شبیهی / بری از صورت و رنگی، بری از عیب و خطایی
(۲) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
با سنایی و سنایی گشتم اندر عشق او / باز در وصف دهانش پر دُرِ گردم همی
(۳) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم / همه توحید تو گویم که به توحید سزایی
گفت اگر حق پرستی ای تن زن / دین و دینی ز حق طلب نه زمن
(۴) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی
گواه رهرو آن باشد که سردش‌یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

۲۱- مفاهیم «انرژی‌گذاری معشوق بر سخن عاشق، فراهم بودن امکان وصال، عشق ازلی، وحدت وجود» به ترتیب در کدام بیت آمده است؟

- (الف) پیش از آن کاندلر جهان باغ و می و انگور بود / از شراب لایزالی جان ما مخمور بود
(ب) ما را ز زیر پرهست راهی به آن گلستان / هر چند سخت بندد صیاد یال ما را
(ج) به هر کسوت که می‌خواهی برآیی / ز هر نقشی که می‌خواهی نمایی
(د) کرد شوق چمن وصل تو ای مایهٔ ناز / بلبل طبع مرا قافیه پرواز امشب

- (۱) د - الف - ج - ب
(۲) د - ب - الف - ج
(۳) ج - ب - الف - د
(۴) ج - الف - د - ب

۲۲- عبارت «کلُّ اَناءٍ یترشَّحُ بِمافیهِ» با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

- (۱) همان که در طلبش رفته‌ای زخود بیرون / درون خلوت دل بی‌نقاب می‌گردد
(۲) همین تغیر بیرون دلیل عشق بس است / که در حدیث نمی‌گنجد اشتیاق درون
(۳) رشتهٔ جان جسم خاکی را کند گردآوری / کز درون خود بود شیرازهٔ اجزای شمع
(۴) چون درون خانه رنگین است گو بیرون مباحش / خشت اگر باشد خم پرباده را بالین چه باک؟

۲۳- زمینه حماسه در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) یکی دیزه‌ای (= اسب‌سیاه) بر نشسته بلند / به سان یکی دیو جسته ز بند
- ۲) دو مار سیه از دو کتفش برست / عمی (= نابینا) گشت و از هر سویی چاره جست
- ۳) همی تاخت آن باره تیز گرد / همی آخت کینه همی کشت مرد
- ۴) بدان لشکر دشمن اندر فتاد / چنان چون درافتد به گلبرگ، باد

۲۴- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«یک‌بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را»

- ۱) ور خرد بر تو فشانند همی‌دان که همی / عرق سنگ سوی چشمه حیوان آرند
- ۲) یک زمان از گنج دانش وام نادانی بتوز / با خرد یک تک برآ بر مرکب همت بتاز
- ۳) ساقیا منگر بدان کاین می همی از بددلی / سنگ بر قندیل عقل بددل رعنا زند
- ۴) عقل باری خسروی می‌کرد بر ملک وجود / باز چون فرهاد عاشق بر لب شیرین اوست

۲۵- کدام بیت فاقد مفهوم بیت «مپندار این شعله افسرده گردد / که بعد از من افروزد از مدفن من» است؟

- ۱) بعد مردن برمت زیر لحد با دل پر خون / خوش بخوابانم و راحت به روانت برسانم
- ۲) نه تا جان در جسد باشد وفاداری کنم با او / که تا تن در لحد باشد و گر خود استخوانستی
- ۳) گر همین سوز رود با من مسکین در گور / خاک اگر باز کنی سوخته یابی کفنم
- ۴) گر آوازم دهی من خفته در گور / برآساید روان دردمندم